

## CHƯƠNG SÁU

# ÂM NHẠC GIÚP TRẺ TIẾN BỘ

**“Không có âm nhạc thì cuộc sống không phải là cuộc sống đích thực”**

*Friedrich Nietzsche, triết gia*



Chương này nói về:

- Điều kỳ diệu của âm nhạc; âm nhạc làm cho việc học trở nên vui vẻ và dễ dàng như thế nào.
- Thay đổi lời ca hoặc động tác minh họa cho phù hợp với hoàn cảnh, mục đích, để khuyến khích trẻ tham gia.
- Đặt lời mới cho các giai điệu quen thuộc.

## Sự Kỳ Diệu Của Âm Nhạc

Mỗi phụ huynh đều đã từng ngạc nhiên khi thấy một bài hát ru, một cái ôm, một cử động đu đưa nhẹ nhàng đã đưa đứa trẻ đang la khóc vào giấc ngủ thiên thần. Thậm chí trước khi ra đời, trẻ đã đáp lại và cảm thấy thoải mái với tiếng tim đập đều đặn, với cử động đu đưa của cơ thể người mẹ. Sau khi ra đời, trẻ tiếp tục cảm thấy dễ chịu với các nhịp điệu trong tiếng nhạc, lời nói và cử động, v.v.



Trẻ biết đáp lại âm nhạc rất sớm, hưởng ứng ngay bằng cách lắc lư, cử động cơ thể, rồi sau đó bắt chước giai điệu và âm thanh.

Thông qua các hoạt động âm nhạc, trẻ học các kỹ năng tiền ngôn ngữ một cách tự nhiên (lắng nghe, chú ý và tập trung), từ đó sẽ đoán được việc gì sẽ xảy ra kế tiếp và có khả năng làm theo các hướng dẫn. Đó là cơ sở cho việc học truyền thông theo qui ước. Điều kỳ diệu của âm nhạc đến từ việc chia sẻ các hoạt động âm nhạc nhằm khuyến khích:

- việc tiếp xúc cơ thể
- việc lặp lại
- việc luân phiên
- các đáp ứng không lời
- các trò chơi có sử dụng lời nói
- các hành động cũng như lời nói
- sự nhận thức thời gian thích hợp cho hành động và / hoặc ngôn từ.

Ngoài ra, âm nhạc còn có ích cho các trò chơi khác. Nhịp điệu và giai điệu của âm nhạc sẽ giúp trẻ đoán trước và nhận ra lượt của trẻ. Khi đã có nhiều kinh nghiệm hơn, trẻ sẽ sẵn sàng luân phiên. Việc nhận ra “thời điểm” này là kỹ năng trò chuyện rất quan trọng. Âm nhạc thật sự có tác dụng cụ thể trong việc giúp trẻ tiến bộ. Chúng ta có thể tạo ra âm nhạc bất cứ khi nào chúng ta có cảm xúc, bất cứ khi nào, bất cứ ở đâu – trong nhà tắm, trên xe, v.v.

## Thích Nghi Để Chia Sẻ Âm Nhạc

### “Đừng lo người khác chê dờ!”

Đừng lo lắng nếu chúng ta không có giọng ca hay như Mỹ Tâm hay Đan Trường, vì trẻ sẽ không để ý gì đến chất giọng hay cách diễn đạt của chúng ta. Trẻ sẽ đáp lại vẫn điệu trong lời nói của chúng ta, đáp lại tình yêu chúng ta truyền vào lời ca.

Nếu cảm thấy ngại ngùng, chúng ta có thể bắt đầu với những bài hát đã thuộc lâu, những bài hát chúng ta đã nghe mẹ hát khi còn nhỏ; hoặc những bài thơ được hát lên (thay vì đọc). Sau khi thử qua nhiều loại bài hát, chúng ta sẽ thấy ngay loại nào chúng ta hát thoải mái nhất.

Chúng ta có thể mở rộng danh sách các bài hát bằng cách hỏi giáo viên của trẻ để biết bài nào trẻ hay hát ở trường, nghe các chương trình ca nhạc thiếu nhi trên TV và radio, mua hoặc mượn các đĩa nhạc thiếu nhi.

### “Chậm lại đi, mẹ hát nhanh quá”

Trẻ có thể học thêm nhiều động tác, nhiều ngôn từ hơn nếu chúng ta hát chậm phù hợp với tốc độ của trẻ; nghĩa là chậm lại và rõ lời, để trẻ có cơ hội nghe rõ ca từ. Sau đó, khi trẻ đã đoán trước được hành động hoặc âm thanh kế tiếp, nhịp chậm sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho trẻ hát phần của trẻ.

***Mẹ của Khanh:** “Sự phản hồi luôn luôn tạo ra niềm vui. Niềm vui thứ nhất đến khi chúng tôi thấy Khanh nhận ra bài hát. Sau đó cháu bắt đầu cử động theo chúng tôi, rồi hát những đoạn chúng tôi nhường cho cháu. Chúng tôi hát các bài hát CHẬM LẠI. Chúng tôi hát chậm để cháu có thể thực sự nghe những lời ca cháu đã biết. Một điều khác nữa chúng tôi học được là sự lặp lại là RẤT quan trọng. Có thể phải lặp lại 4 – 5 lần nhiều hơn số lần chúng tôi nghĩ!”*

Khi chúng ta hát lại bài hát lần thứ hai, có thể trẻ chưa biết phải làm gì; nhưng nếu chúng ta tiếp tục lặp lại, cho trẻ biết điều chúng ta muốn trẻ làm và dành cơ hội cho trẻ, trẻ sẽ hát phần của trẻ khi đã sẵn sàng.

*Bắt đầu, chúng ta là “Diễn viên”, thể hiện tất cả từ âm nhạc, động tác đến lời ca; kế đó, chúng ta là “Đạo diễn”, giúp trẻ thực hiện một số động tác. Sau nhiều lần lặp lại, chúng ta sẽ là “Người tham gia nhiệt tình” và thay đổi hoạt động âm nhạc cho phù hợp để khuyến khích trẻ tham gia tích cực. Chúng ta sẽ chờ đợi để trẻ có cơ hội thể hiện phần của mình.*

## “Người hát, chứ không phải bài hát”

Hãy sáng tác nếu chúng ta không nhớ ra được một bài hát nào hoàn toàn thích hợp với mục tiêu giao tiếp chúng ta đã lựa chọn cho trẻ. Chúng ta có thể chọn một giai điệu quen thuộc rồi thay đổi lời ca cho phù hợp với tình huống: “Cháu lên ba cháu đi mẫu giáo”<sup>5</sup> có thể trở thành “Cháu ăn cơm cháu ăn ngoan quá”, “Nhà em có con mèo”<sup>6</sup> thành “Ngày mai cháu thăm bà”, “không khóc nè”<sup>7</sup> thành “luôn giúp mẹ”.



***Chúng ta có thể làm cho âm nhạc trở thành một phần của đời sống của trẻ, từ sáng tới tối, trong hầu hết các hoạt động, như:***

- Đánh răng
- Đi xe
- Đi bộ
- Đi dạo
- Đi tắm
- Rửa tay
- Đi ngủ
- Thay quần áo
- Ăn uống
- Lên cầu thang
- Thay tả
- Đi nhà trẻ

Khả năng “cải biên” các bài hát là vô hạn - chỉ bị giới hạn bởi trí tưởng tượng của chúng ta. Đừng lo bị cơ quan bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ bắt phạt! Nếu chúng ta hát với tâm hồn trẻ thơ, vui vẻ, trẻ sẽ nhận ra và hòa nhịp với chúng ta. Chúng ta hãy tự nhiên như mẹ của Khanh, cô đã phát hiện thời gian đi trong xe là thời gian tuyệt vời để giao tiếp, thậm chí khi trẻ chưa có khả năng đáp lại:

<sup>5</sup> Bài “Cháu đi mẫu giáo” của nhạc sĩ Phạm Minh Tuấn

<sup>6</sup> Bài “Ai cũng yêu chú mèo” của nhạc sĩ Kim Hữu

<sup>7</sup> Bài “Búp bê” của nhạc sĩ Mông Lợi Chung

**Mẹ của Khanh nói:** “*Khi ngồi trong xe tôi có thể tắt radio (và máy cassette). Tôi dùng thời gian này (bị giữ lại trong cái hộp sắt hơi chật chội với các con của tôi) để cùng với các con tôi hát những bài hát theo nhịp điệu của chúng. Chúng tôi hát lại những bài đã hát ở nhà. Đây cũng là khoảng thời gian tuyệt vời cho các em trai của Khanh và tôi thích thú ở bên nhau và “giao tiếp” – nghe giọng nói của chúng tôi.*

“*Chúng tôi hát đi hát lại các bài hát nhiều lần (đặc biệt khi tôi là người lớn duy nhất trên xe!), và bọn trẻ thích điều đó.*

*Dưới đây là một ví dụ về một bài hát ngắn, vui chúng tôi đã sáng tác trên xe. Bài hát gồm những vần thơ vô tận; tất cả đều từ con đường có nhiều ổ gà ...*

Đường dẫn, đường dẫn  
DẪN, DẪN  
Đường dẫn, đường dẫn  
DẪN, DẪN

“*Điệp khúc là DẪN, DẪN; và trẻ “sáng tác” các câu thơ như sau:*

Cây to, cây to	Ngày gió, ngày gió
DẪN, DẪN	DẪN, DẪN
Cây to, cây to	Ngày gió, ngày gió
DẪN, DẪN	DẪN, DẪN

“*Tiếp theo, chúng tôi thử thay tên của bạn bè và bà con vào:*

Cậu Bảo, cậu Bảo	Minh Anh, Minh Anh
DẪN, DẪN	DẪN, DẪN
Cậu Bảo, cậu Bảo	Minh Anh, Minh Anh
DẪN, DẪN	DẪN, DẪN



Khi sáng tác bài hát tại chỗ để mô tả sự việc đang diễn ra, chúng ta không cần để ý chúng có vần điệu hay không, lời bài hát có thực tế hay không – miễn trẻ thích chúng là được!

Với giai điệu của bài hát “Búp bê”

Con của mẹ  
Rất đáng yêu  
Bé tí teo  
Không khóc nhè.



Với giai điệu của bài “Chú mèo”<sup>8</sup>

Chú mèo là bạn em  
Khi vui chú ăn nhanh nhanh  
Chú mèo là bạn em  
Khi buồn chú ăn nhành nhành

*Hướng dẫn cách viết một bài hát:*

- Chọn một giai điệu đơn giản, quen thuộc (chẳng hạn một bài hát nhà trẻ, một bài hát trong đĩa nhạc thiếu nhi, một bài thơ, bài hát ngắn hoặc bài về thường nghe trên TV).
- Bài hát phải có ít hơn 10 từ khóa khác nhau.
- Sử dụng những từ trẻ đã biết về con người, đồ vật và hành động.
- Suy nghĩ về những động tác và điệu bộ trẻ sẽ thực hiện khi nghe hoặc hát bài hát.
- Suy nghĩ xem sẽ cần những gì để hóa trang.
- Suy nghĩ xem sẽ thay đổi bài hát thế nào cho thích hợp với trẻ để trẻ có thể tham gia.

<sup>8</sup> Bài “Chú mèo” của nhạc sĩ Chu Minh

## “Hãy chạm vào nhau”

Cũng như trong tất cả các trò chơi, chúng ta và trẻ giao tiếp tốt nhất khi ở gần nhau và đối mặt nhau, để trẻ cùng lúc thấy được động tác và nghe được những từ mô tả động tác. Nhờ đó, trẻ dễ hiểu, dễ nhớ, và sau đó sẽ dễ dàng sử dụng những cử chỉ điệu bộ mới và từ mới.

Những bài hát trẻ thích thường có những động tác đơn giản; vì vậy, chúng ta nên bắt đầu với những bài hát hoặc câu nói có vần liên quan đến hành động như “Tập đếm”<sup>9</sup> hoặc “Thật đáng yêu”<sup>10</sup>.

Thích nghi để chia sẻ âm nhạc với trẻ có nghĩa là kết hợp một cách tinh tế các hoạt động âm nhạc với mức năng lượng của trẻ. Chơi trò “Rồng rắn” lúc trẻ đang mệt không phải là một ý hay. Một bài hát ru nhẹ nhàng có để ý đến cảm xúc của trẻ sẽ là điều kỳ diệu đối với trẻ. Những từ chúng ta bổ sung lúc đó sẽ lọt được vào lỗ tai của trẻ.

## “Chúng ta ... không ai khác ngoài chúng ta”

Đa số những điều trẻ thấy trên TV đều lướt qua rất nhanh. Hầu hết các chương trình thiếu nhi nhảy nhanh từ chủ đề này sang chủ đề khác; và các hình ảnh, tiếng nói và hành động cũng đều diễn ra với tốc độ nhanh. Điều này có thể quá khả năng của trẻ, vì vậy trẻ sẽ chuyển sang chương trình khác. Radio, ít khi dành cho trẻ, cũng thúc đẩy thói quen chuyển chương trình ở trẻ.

Chúng ta muốn đặt vào trẻ trong môi trường tràn ngập âm thanh và hình ảnh để trẻ có thể thoải mái hấp thu và đồng hóa, để giúp trẻ hiểu được thế giới của trẻ, không chuyển chương trình. Vì thế, hãy tắt radio và TV, và hãy “bật” trẻ lên bằng cách cùng với trẻ tạo ra âm nhạc.

Dù trẻ hài lòng với những giai điệu phát ra từ băng đĩa, kết quả thu được về mặt học giao tiếp cũng không bằng với việc trẻ cùng hát với chúng ta, bởi vì chúng ta có thể chậm lại và:

- **Thay đổi** bài hát cho phù hợp để chia sẻ với trẻ.
- **Bổ sung** ngôn ngữ và kinh nghiệm để giúp trẻ học.
- **Cho phép** trẻ là nhân vật chính (nướng theo ý trẻ).

<sup>9</sup> Bài “Tập đếm” của nhạc sĩ Hoàng Công Sử

<sup>10</sup> Bài “Thật đáng yêu” của nhạc sĩ Nghiêm Bá Hồng

## Đáp ứng của trẻ với âm nhạc thay đổi theo sự phát triển của trẻ

Những câu dưới đây cho chúng ta biết trẻ tham gia tích cực hơn vào các hoạt động âm nhạc như thế nào. Xin vui lòng đánh dấu (✓) trước những câu thích hợp nhất với trẻ. Điều này sẽ giúp chúng ta chọn đúng bài hát và trò chơi trẻ thích và qua đó sẽ giúp trẻ học được dễ dàng.

### Đầu tiên

\_\_\_\_\_ Trẻ có phản ứng khi tôi bắt đầu hát. Nếu đang quấy khóc, trẻ sẽ ngưng quấy khóc. Nếu đang yên lặng, trẻ sẽ tạo ra âm thanh hoặc mặt trẻ sáng lên.

\_\_\_\_\_ Khi tôi mở nhạc từ một thiết bị treo trên đầu giường của trẻ, trẻ sẽ yên lặng và đưa mắt tìm xem âm thanh từ đâu phát ra.

\_\_\_\_\_ Khi tôi và trẻ đối mặt nhau và tôi ngừng hát, trẻ có thể ngoạ nguậy hoặc mỉm cười, hoặc nhìn tôi, hoặc tạo âm thanh như thể muốn nói “Hát nữa đi mẹ”.

### Tiếp theo

\_\_\_\_\_ Trẻ thích những bài hát có kèm động tác (mà lúc đầu tôi đã giúp trẻ thực hiện) chẳng hạn như vỗ tay, đá chân, đập lên nhạc cụ, đu đưa tới lui, ngã xuống.

Khi tôi ngừng lại và chờ, trẻ có thể phát âm và bắt chước một hành động đơn giản tôi vừa làm

\_\_\_\_\_ “XOÈ bàn tay, ĐẾM ngón tay”<sup>11</sup>

\_\_\_\_\_ “Hãy VỖ TAY lên các bạn ơi!”<sup>12</sup>

\_\_\_\_\_ Với những bài hát đã được hát đi hát lại nhiều lần, trẻ sẽ đoán trước được đoạn nào tới phiên trẻ hát, chẳng hạn như khi tôi để trẻ ngồi trên đầu gối của tôi, mặt đối mặt, và bắt đầu hát bài “Chú mèo”; trẻ có thể vận vẹo thân mình hoặc kêu ré lên khi sắp tới chữ “meo meo” và “mèo mèo”.

\_\_\_\_\_ Khi tôi hát hoặc mở nhạc, trẻ có thể nhún nhảy như đang cố nhảy múa.

### Sau đó

Với những bài hát đã quen, trẻ sẽ cố thể hiện âm thanh, ngôn từ hoặc động tác ở cuối câu.

Tôi hát: “Gà gáy thật to”<sup>13</sup>.

Trẻ hát: “Ồ ó ó! Ó ó ó!”

Tôi hát: “... xa là nhỡ, gần nhau là...”<sup>14</sup>

Trẻ hát: “”cười” – nghĩa là “cười” – và cười nắc nẻ.

Với những bài hát tôi ghép với những công việc thường ngày, trẻ bắt đầu thực hiện hành động kết hợp ngay khi nghe bài hát:

Tôi hát: “Nào ta cùng chải răng răng răng”<sup>15</sup>.

Trẻ chạy ngay đi lấy bàn chải đánh răng.

Tôi hát: “Con chào bố...”<sup>16</sup>

Trẻ hát: “ạ!” và bước đến bên bố, bên mẹ.

\_\_\_\_\_ Khi tôi hỏi trẻ, “Con muốn hát một bài không?” hoặc “Nghe nhạc nhé?”, trẻ có thể dùng cử chỉ điệu bộ để diễn tả một bài hát trong trí nhớ của trẻ, hoặc chạy đi chọn một đĩa nhạc mà trẻ thích.

<sup>11</sup> Bài “Năm ngón tay ngoan” của nhạc sĩ Trần Văn Thụ

<sup>12</sup> Bài “Nhỏ và to” của nhạc sĩ Hoàng Kim Định

<sup>13</sup> Bài “Gà gáy” của nhạc sĩ Hoàng Văn Yến, phổ thơ Phạm Hồ

<sup>14</sup> Bài “Cả nhà thương nhau” của Phan Văn Minh

<sup>15</sup> Không nhớ tên bài hát và tên tác giả. Xin xem toàn bài ở phần Phụ lục

<sup>16</sup> Bài “Lời chào buổi sáng” của nhạc sĩ Nguyễn Thị Nhung

## Sau đó nữa

\_\_\_\_\_ Trẻ bắt đầu kiểm soát được giọng khi hát những chỗ tôi dừng lại nhường cho trẻ.

Trẻ có thể hát nhiều hơn một từ khi tôi dừng lại và chờ ở đoạn giữa câu hát.

Tôi hát: “Nó kêu rằng cạp cạp cạp ...”<sup>17</sup>

\_\_\_\_\_ Trẻ hát: “Cạp cạp cạp.”

Khi chơi một mình hay khi nằm tĩnh táo trên giường, trẻ tự mình hát những bài hát quen thuộc. Trẻ hát không đủ lời, với giọng hát không đủ để đoạt giải Sao Mai, nhưng đủ để tôi nhận ra bài hát.

\_\_\_\_\_ Trẻ đến yêu cầu tôi hát hoặc cho trẻ nghe một bài hát bằng cách: mang đến cho tôi một đĩa nhạc hoặc một vật hóa trang trước đó chúng tôi đã sử dụng trong bài hát; hoặc nói tên bài hát, nói một từ chính trong bài hát hoặc hát một đoạn ngắn trong bài hát.

Con tôi bắt ngờ đến bên tôi, nói: “Vịt”.

Tôi mất một phút để hình dung sự việc: “À, con muốn hát bài “Một con vịt” phải không?”

\_\_\_\_\_ Con tôi mang đến cho tôi một cái que nhỏ và bắt đầu thổi. Tôi đáp lại: “À, con thổi nến đó hả. Chúng ta cùng hát bài Happy Birthday nhé?”. Mặt trẻ sáng lên đồng ý.

Đôi khi khi trẻ nghe lỏm câu chuyện của tôi với ai đó, trẻ sẽ liên hệ một từ hoặc cụm từ tôi sử dụng với một bài hát trẻ biết, và hát lên.

Tôi nói: “Tối nay trăng tròn”.

\_\_\_\_\_ Con tôi bắt đầu hát: “Trung thu liên hoan trăng sáng ngập đường làng” (một câu trong bài hát “Đêm trung thu”<sup>18</sup>).

*Khi tiến bộ đủ để thưởng thức những bài hát phức tạp hơn, trẻ vẫn không chán những bài hát đơn giản mà trẻ đã thích từ trước. Những bài hát quen thuộc này cho trẻ lòng tự tin để tiến tới những mục tiêu truyền thông cao hơn, bắt đầu với những hành vi bắt chước và những động tác, và tiến bộ dần từ âm thanh, đến từ và cụm từ.*

*Những bài hát ở các trang sau được sắp xếp theo các mức phát triển của trẻ, nhưng đừng coi sự sắp xếp đó là bất biến. Nếu trẻ thích một đồ chơi hoặc hoạt động âm nhạc nào đó, hãy khuyến khích trẻ tham gia theo cách của trẻ.*

<sup>17</sup> Bài “Một con vịt” của nhạc sĩ Kim Duyên

<sup>18</sup> Bài hát “Đêm trung thu” của nhạc sĩ Phùng Như Thạch

# Các hoạt động âm nhạc

## Đầu tiên

### Bài hát và câu có vần

- Khi đang ngồi chơi với trẻ, hãy hát một bài hát để trẻ quen với nhịp điệu, giai điệu và lời của bài hát.
- Hãy ngồi nghe nhạc với trẻ (các đĩa nhạc cổ điển, pop, thiếu nhi). Để ý bắt chước những cử động và những âm thanh của trẻ đáp lại tiếng nhạc.
- Hát một giai điệu quen thuộc, nhưng dùng một hoặc hai âm tiết do trẻ tạo ra thay thế cho những từ đúng. Sau một “đoạn”, dừng lại, để xem trẻ có một biểu hiện nào (âm thanh hay động tác) cho chúng ta biết là trẻ muốn chúng ta hát tiếp không.

### “Vỗ tay”

Vỗ tay bà cho ăn bánh  
(vừa hát vừa cầm hai tay trẻ vỗ vào nhau)  
Không vỗ bà đánh lên đầu cái bốp  
(cầm tay trẻ đánh lên đầu trẻ)

Chúng ta có thể tự mình làm động tác hoặc cầm tay trẻ làm động tác. Dừng lại khi hết bài thơ để xem ý trẻ có muốn tiếp tục nữa không.

Chọn những từ đơn giản hợp với một giai điệu quen thuộc. Lời bài hát nên mô tả một hoạt động chúng ta và trẻ đang cùng tham gia. Chẳng hạn như, với giai điệu của bài hát “Vệ sinh buổi sáng”:

Nào ta cùng chải răng răng răng  
Lau mặt mũi tay chân chân chân  
Rồi ta sẽ chải đầu đầu đầu  
Và nên nhớ đi cầu cầu cầu

Các câu có vần được hát theo kiểu sing-song cũng vui. Chẳng hạn như, “Washing, washing, washing hair, Mommy washes Jamie’s hair.”

### “Humpty, Dumpty”

Humpty Dumpty sat on the wall (đặt trẻ ngồi trong lòng)  
Humpty Dumpty had a great fall (giả vờ để trẻ té và chụp lại ngay)  
All the king’s horses and all the king’s men couldn’t put Humpty together again.



Khi trẻ đã quen với các câu có vần, dừng lại trước từ “fall” để trẻ đoán trước việc té và thể hiện bằng cái cười hoặc ngôn ngữ cơ thể. Dừng lại sau câu thơ có vần và cho trẻ cơ hội bày tỏ bằng ngôn ngữ cơ thể hoặc qua sự phát âm, xem trẻ có muốn lặp lại không. Tiếp theo, chúng ta có thể phiên dịch bằng lời nói việc truyền thông này – “Nữa!” hoặc “Thôi!”.

### “This little Piggy”

This little piggy went to market  
This little piggy stayed home  
This little piggy had roast beef  
This little piggy had none  
And this little piggy went wee wee  
wee all the way home

Với mỗi câu thơ, ngúc ngoắc một ngón tay hoặc một ngón chân của trẻ. Với câu cuối, chạy các ngón tay lên tới cằm của trẻ và cù léc trẻ. Trẻ cũng có thể ngọ nguậy các ngón tay khi chúng ta đọc thơ.

### “Head And Shoulders, Knees And Toes”

Vừa chỉ tay vào các bộ phận cơ thể của chúng ta hoặc của trẻ, vừa hát:

Head and shoulders, knees and toes  
Knees and toes, knees and toes  
Head and shoulders, knees and toes  
Eyes, ears, mouth and nose.

### “If You Are Happy And You Know It”

If you are happy and you know it,  
clap your hands (clap clap)  
If you are happy and you know it,  
clap your hands (clap clap)  
If you are happy and you know it,  
And your really want to show it  
If you are happy and you know it,  
clap your hands (clap clap)

Dị bản: Chúng ta có thể đưa âm thanh trẻ có thể nói vào – chẳng hạn như “If you are happy and you know it, say “ba”.”

### “Jack In The Box”

Jack in the Box  
Sitting to still  
Won’t you come up?  
Yes I will!

Bảo trẻ thu mình xuống thật thấp khi hát. Ở câu cuối:

- Lần đầu tiên, chỉ yêu cầu trẻ nhảy lên
- Lần thứ nhì, trẻ có thể nhảy lên một mình và chúng ta hô “lên”.
- Lần thứ ba, trẻ sẽ nhảy lên và hô lên “Vâng”.



### “Ring Around The Rosie”

Ring around the rosie (nhắm tay nhau đi thành vòng tròn).  
A pocketful of posies  
Hush-a, Hush-a,  
We all fall down (té xuống nền nhà).

Ngừng lại trước chữ “down” để trẻ có cơ hội khởi đầu hành động ngã xuống hoặc nói chữ “down”.

## Túi Nhịp Điện

### Các nhạc cụ có thể mua

Trống  
Trống lắc (tamburin)  
Đàn gỗ (xylophôn)  
Máy cát-xét  
Ống sáo  
Các loại chuông  
Chập chửa  
Khung tam giác

### Các “nhạc cụ” có thể làm lấy

Các loại nắp nồi  
Các loại muỗng gỗ  
Các loại muỗng kim loại  
Các loại keo, lọ chứa các lượng nước khác nhau (dùng làm chuông chùm)  
Các loại nôi (dùng làm trống)  
Các thùng, hộp giấy (dùng làm trống)  
Các loại hộp hoặc lọ có gạo hoặc đậu bên trong (dùng làm quả lắc)

Để vài nhạc cụ trên sàn hoặc trong bao lớn. Chúng ta và trẻ thay phiên nhau lấy ra từng nhạc cụ và thử âm thanh của nó. Hai người có thể chơi cùng một lúc, hoặc một người chơi còn người kia lắng nghe.

Sau đó có biến đổi đôi chút:

- Để chọn “nhạc cụ”, người chơi có thể sử dụng các kỹ năng từ chỉ tay đến nói thành câu.
- Người chơi cũng có thể mô tả việc họ đang làm.

### Vỗ tay theo nhạc

Đệm theo lời ca hoặc tiếng nhạc bằng cách vỗ tay, dậm chân hoặc vỗ đùi.  
Biến thể: Có thể sử dụng thêm các “nhạc cụ” khác.

### Tìm hộp âm nhạc

Giấu kín hộp âm nhạc của trẻ dưới cái mền hoặc bàn, ghế, v.v. rồi bật lên. Bảo trẻ tìm nó. Khi thấy trẻ xác định được vị trí chung chung của nhạc cụ, chúng ta có thể cùng trẻ chạy đua tới đó.



## Tiếp theo

### Giấu hộp âm nhạc

Chơi theo kiểu trò chơi “Trốn tìm”: hai người thay phiên nhau, A giấu hộp âm nhạc khi B ra khỏi phòng. Sau đó, B tìm hộp âm nhạc dựa theo tiếng nhạc phát ra từ nó. A có thể gợi ý bằng cách nói “Đúng hướng rồi – Sai hướng rồi”; “Gần tới rồi – Qua khỏi rồi”.

### Tiếng ồn ở đâu vậy?

Cho trẻ xem hai vật tạo ra hai âm thanh khác nhau hoàn toàn (chẳng hạn như một cái lục lạc và một cái nắp nồi). Bảo trẻ tạo âm thanh với từng cái một. Rồi bảo trẻ nhắm mắt lại và chúng ta tạo âm thanh từ một trong hai vật đó. Khi mở mắt ra, trẻ sẽ chỉ hoặc nói tên vật vừa tạo ra âm thanh.  
Biến thể: Chúng ta có thể dùng ba, bốn hoặc năm vật tạo âm thanh, trong đó có những vật tạo âm thanh giống nhau.

### “Old MacDonald Had A Farm”

Old MacDonald had a farm  
E-I-E-I-O  
And on this farm he had a cow  
E-I-E-I-O



With a moo-moo here, and a moo-  
moo there  
Here a moo, there a moo  
Old MacDonald had a farm  
E-I-E-I-O

Khi đang hát, chúng ta dừng lại để khuyến khích trẻ hát tiếp đoạn hợp ca “E-I-E-I-O”. Chúng ta cũng dừng lại để khuyến khích trẻ bắt chước tiếng kêu của các con vật. Khi chúng ta hát, hãy chỉ cho trẻ xem hình các con vật xuất hiện trong bài hát. Sau đó, khuyến khích trẻ chọn hành động hoặc con vật để sử dụng trong câu “and on his farm he had a \_\_\_\_\_”.

### Đặt lời mới cho bài hát

Đặt lời mới cho những nhịp điệu hoặc giai điệu quen thuộc; dùng các từ trẻ đã biết. Dừng lại trước từ cuối câu để khuyến khích trẻ nói ra từ đó.

*This is the way we brush our teeth,  
Brush our teeth, brush our \_\_\_\_\_.*

*Các biến thể: Các bài ca được tạo ra để khuyến khích trẻ bổ sung nhiều hơn một từ.*

Lưu ý: Đa số trẻ em thích câu có vần được lặp lại nhiều lần.

### Các trò chơi với ngón tay

Con nhện nhện bò lên ống máng  
(Đặt ngón cái phải nằm trên ngón trỏ trái. Xoay hai bàn tay ngược chiều để ngón cái trái nằm trên ngón trỏ phải, hai ngón kia rời ra - làm liên tục như đang leo lên.)

Mưa rơi xuống cuốn con nhện đi  
(Đưa hai bàn tay ra, vẫy vẫy các ngón làm mưa)  
Mặt trời ló ra làm khô hết nước mưa  
(Nắm hai bàn tay lại, đưa lên đầu)  
Và con nhện nhện lại bò lên ống máng  
(Làm lại động tác các ngón tay leo lên.)

### “If You’re Happy And You Know It”

Bây giờ chúng ta có thể kết hợp nhiều động tác phức tạp hơn, như:

- Xoa bụng
- Lắc đầu
- Sờ lông mày

Biến thể: Trẻ có thể tự động đưa ra hành động khi chúng ta dừng lại (chẳng hạn như “If you’re happy and you know it, say ‘quack, quack’”).

### Thumbkin đâu rồi?

Thumbkin đâu? Thumbkin đâu?  
Tôi đây nè, tôi đây nè  
Hôm nay ngài khoẻ chứ, thưa ngài?  
Rất khoẻ, cảm ơn.  
Chạy đi. Chạy đi.

Những câu hát bổ sung có thể được hát về Pointer, Middle Man, Ringer and Pinky.

Biến thể: Cùng hát một bài với trẻ; chúng ta hát câu đầu và trẻ đáp lại; rồi trẻ hát và chúng ta đáp lại.

### Chơi banh

Giai điệu: “Mulberry Bush”

This is the way we ...

- Roll the ball
- Kick the ball
- Bounce the ball

### “Giọng Cao – Giọng Thấp”

Giọng tay cao khỏi đầu khi hát một bài ở quãng âm cao.

Đặt tay lên ngực khi hát ở quãng âm trung bình.

Đặt tay xuống nền nhà khi hát ở quãng âm thấp. Khuyến khích trẻ bắt chước các cử động của cơ thể khi chúng ta hát ở các quãng âm cực cao hoặc cực thấp (chẳng hạn như falsetto, basso profundo).

Biến thể: Cao – đứng trên ghế hoặc trên các đầu ngón chân; bình thường – quỳ trên sàn nhà; thấp – nằm trên mặt phẳng trên sàn nhà.

### Lặp lại

Chúng ta vỗ tay theo âm hoặc một từ một vần và trẻ lặp lại. Hãy bắt đầu với những âm trẻ đã quen. Các từ vô nghĩa cũng có thể đem lại niềm vui. Đầu tiên, trẻ có thể tạo ra chỉ âm thanh hoặc một tiếng vỗ tay, và sau đó kết hợp âm thanh với tiếng vỗ tay.

Biến thể: Hãy thử với một cụm từ ngắn (chẳng hạn như “Con khoẻ không?”).

### Sau đó

Trò chuyện bằng tiếng trống.

Đặt một cái trống, cái thùng hoặc cái nồi lớn giữa chúng ta và trẻ. Từng người truyền thông điệp của mình bằng cách vừa nói vừa đập lên trống cùng một lúc.

Ví dụ:

“Con	Khoẻ	Không ?	“Khoẻ”
X	X	X	X

“Con	Mấy	Tuổi	Rồi?	“Bốn”
X	X	X	X	X

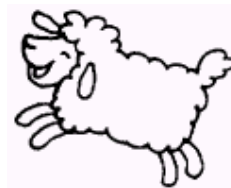
### Hộp đựng băng, đĩa nhạc

Khi đang nghe băng, đĩa với trẻ, chúng ta có thể nói về hình ảnh trên hộp có liên quan đến các bài hát (chẳng hạn như “Bài hát này nói về ai?”)

## Các bài hát từng được yêu thích



Twinkle Twinkle Little Star



Mary Had A Little Lamb



Happy Birthday



The Wheels On The Bus

B-I-N-G-O

Doe, A Deer

Farmer In The Dell

Here We Are Together

He's Got The Whole World In His  
Hands

If You're Happy And You Know It

London Bridge

Old MacDonald

Oats and Beans and Barley Grow

Rock-A-Bye Baby

Row Row Row Your Boat

She'll be Coming Round The Mountain

This Old Man

Where Is Thumbkin?

Yankee Doodle

Đôi khi chúng ta chừa một khoảng trống, và không thể nhớ lời ca của một giai điệu quen thuộc. Chúng ta có thể thay đổi lời ca cho phù hợp với hoạt động của chúng ta (chẳng hạn như, mặc quần áo, vẽ, chơi).

# Tài liệu tham khảo dành cho phụ huynh

## **SÁCH:**

### **Music For Fun, Music for Learning**

Birkenshaw, Lois  
Holt-Reinhart & Winston  
1974

### **Your Baby Needs Music: Music and Movement for Infants and Toddlers**

Cass-Beggs, Barbara  
Addison-Wesley Publishers Ltd.  
26 Prince Andrew Place  
Don Mills, Ontario M3C 2T8  
Second Edition, 1990

### **What To Do Until The Music Teacher Comes**

Glatt, Louise  
Brandol Music Ltd.  
11 St. Joseph St.  
Toronto M4Y 1J8  
1978

### ***Eye Winker, Tom Tinker, Chin Chopper:***

50 Musical Fingerplays  
Glazer, Tom  
Zephyr, 1973

### **Rock-A-Bye Baby**

Miller, Carl S.  
Unicef